

היום אנו מסירים את הלוט מעל מצבת הזכרון, ובזה אנו גם מסירים מעט מהמועקה הרובצת על לבנו על שלא השכלנו עד כה להקים יד ושם לזכר בני משפחותינו שנספו בשואה. הם נכרתו מארץ החיים, שמש ומקום קבורתם לא ייזכרו ולא ייפקדו, ולנו לא ניתן להשתטח על קבר אבות.

מאז שחדרה לתודעתנו האמת הנוראה על השמדת עמנו - וביניהם הורינו ואחינו - איך מנוח לנפשנו, שמא לא נהגנו כשורה, שמא שגינו שלא היינו איתם בעת צרה. כשנפרדנו ממשפחותינו בדרך שבחרנו בה, היינו בטוחים שהולכים אנו להגשים חלום דורות: להקים מולדת לעמנו.

חשנו בלבנו בפורענות המתקרבת: היינו משוכנעים שנקים ארץ מקלט לעמנו ובכך נקדים תרופה למכה. אך לא הספקנו להשלים את המלאכה, החיה הגרמנית הקדימה אותנו והיינו חסרי ישע. לא זכינו להעלות ארצה את בני משפחותינו - חלום כל הדורות בכל הגלויות.

יודעים אנו שבימים ההם, עת שקעתם במצולות הייאוש, נחמתכם היחידה היתה שאנחנו, שארי בשרכם, ננקום את נקמתכם. אכן, משאלת לבכם התגשמה, הקמנו מולדת לעמנו, אליה נוהרים המוני בית ישראל מגלויות שונות. תהא זאת נחמתנו, נחמה - פורתא למכאובינו.

היום הזה מלאנו את חובתנו והקמנו יד-ושם ליקירנו. מעתה יהיה לנו מקום לפקוד ולהתיחד אתם בימי שמחה כבימי יגון, כנהוג במסורת ישראל.

הצבנו את המצבה הזאת בסמוך למקום בו ייטמן עפרנו לאחר שנלך לעולמנו. בזה יתמזגו שמותינו עם שמותיכם ויהיו שרשרת רצופה לדורי דורות.

משה דומב
דברים בטקס הסרת הלוט.